

Ὅλον ἐξρίφθησαν εἰς τὰς ἀγκάλας του, καὶ εἰς τοὺς ὀφθαλμούς των ἔρρεον δάκρυα.

— Ἀλλὰ, ἐπρόσθεσεν ὁ ἀγαθὸς γέρον, δὲν ἤξεύρω πόσας σταγόνας περιέχει δι' ἐμέ ἀκόμη τῆς ζωῆς ἢ σιᾶλη εἰς τὸν πυθμένα της. Ἦθελον σὰς φανῇ ἐγλήρως, τέκνα, ἂν σὰς παρεκάλουν νὰ ἐπισπεύσῃτε τὴν τελετὴν τῆς ἐνώσεώς σας, ὥστε νὰ προφθάσω νὰ παρευρεθῶ εἰς αὐτήν;

— Φίλτατε εἰσεργέτα, ἀπεκρίθη ὁ Βοράτης, ἐλπίζω νὰ ζήσῃς ἕκκτον χρόνον ὥστε καὶ τὰ παιδιά των νὰ εὐλογήσῃς ὡς καὶ αὐτοὺς τὴν λόγῃ σου. Ἀλλ' ἔμεθα πρόθυμοι νὰ τελέσωμεν ἱκανοὶ γάμους ἅμα ἐλθῇς, καὶ ἅμα καὶ ὁ ἀγαπητὸς Ῥοδίνης ἐτοιμασθῇ.

— Ἐν μόνον καθήκον, εἶπεν ὁ Ῥοδίνης, ἔχω νὰ ἐκπληρώσω προηγουμένως, διότι προηγείται καὶ αὐτῆς τῆς εὐδαιμονίας μου. Ἀπελθὼν εἰς Κέρκυραν, νὰ λάβω τὴν εὐχὴν τῆς μητρός μου.

— Ὑπαγε, φίλτατε, εἶπεν ὁ κόμης, ὕπαγε νὰ τῇ φέρῃς ἓν μικρὸν δῶρόν μου, καὶ νὰ τῇ ζητήσῃς ἐκ μέρους μου τὴν συγκατάθεσίν της. Ἡ εὐσέβεια πρὸς τοὺς γονεῖς ἀγιάζει τὸν βίον. καὶ ἡ εὐχὴ τῶν γονέων στηρίζει τοὺς οἴκους.

Ὁ Βοράτης μετὰ τῆς Ἀγγελικῆς καὶ τοῦ Ῥοδίνης ἠγέρθησαν τότε διὰ ν' ἀναχωρήσωσιν. Ἐν ᾧ δὲ ἐξήρχετο ὁ Ῥοδίνης, ὁ κόμης τὸν μετεκάλεσεν.

— Αὐριοῦν πρὸ τῆς αὐγῆς, τῷ εἶπεν, ἀποπλέει τὸ πλοῖόν μου, ὁ ἅγιος Γεράσιμος, διὰ Τεργέστην. Ὑπαγε δι' αὐτοῦ διὰ νὰ μὴν ἀργήσῃς, καὶ νὰ εἴσαι ταχέως ὀπίσω. Ἐχε ὑγείαν λοιπὸν ὅταν θ' ἀναχωρήσῃς αὐριοῦν, θὰ κοιμῶμαι.

Ὁ Ῥοδίνης ἐξρίφθη ἐκ νέου ἐπὶ τῆς χειρός του καὶ τὴν ἐφίλησε, καὶ ἔδραμε κατόπιν τῆς Ἀγγελικῆς. Ἐν ᾧ δὲ ὁ γέρον ἀπεκοιμᾶτο, ἴσως τὸν πρῶτον ἐλαφρὸν καὶ γλυκὺν ὕπνον ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς μακρᾶς ἀθροειᾶς του, ὀνειρευόμενος τοὺς ἀγγέλους προσμειδιῶντας αὐτῷ, ὁ Ῥοδίνης ἐβάδιζε πλησίον τῆς μνηστῆς του πρὸς τὴν οἰκίαν της, διαλεγόμενος καὶ αὐτὸς περὶ μειδιώντων ἀγγέλων.

Δ.

Τὸ μεσονύκτιον εἶχεν ἤδη παρέλθει, ὅταν ὁ γέρον Νικολός, ὁ ἀρχαῖος ὑπηρέτης τοῦ κόμητος Ναννέτου, κειμώμενος εἰς τὸ πρόσθαιον ἐστιατόριον τοῦ οἴκου, ἐνόμισεν εἰς τὴν ζάλην τοῦ ὕπνου, ὅτι ἤκουσε βῆμα ὑπόκωπον ἀναβαῖνον τὴν κλίμακα. Γοῦτο ἤρχισε νὰ διεγείρῃ τὰς νευρακωμένας αἰσθήσεις του. Τὸ βῆμα ἀνέβη, καὶ εἰς τὸν ἄνω ὄροφον ἤκούετο ἡχηρότερον καὶ βαρύτερον. Ὁ ὑπηρέτης ἠθέλησε νὰ πηδήσῃ τῆς κλίνης του. Ἀλλὰ προσέξας ἤκουσε τὸν περιπατοῦντα ὅτι ἐπορεύετο κατ' εὐθείαν πρὸς τὸ δωμάτιον τοῦ Ῥοδίνης, καὶ τότε ἀνεπόλησεν ὅτι αὐτός, ἀφ' οὔτου εἶχεν ἐξέλθει μετὰ τοῦ Βοράτου καὶ τῆς θυγατρὸς του, δὲν εἶχεν ἐπιστρέψει ἀκόμη. Ἐννοήσας ἐπομένως ὅτι ὁ ἀναβάς ἦτον ὁ Ῥοδίνης, καὶ ἔτι μᾶλλον πεισθεὶς περὶ τούτου ὅταν ἤκουσε τὸ αὐτὸ βῆμα ἀπὸ τοῦ δωματίου τοῦ Ῥοδίνου διευθυνθὲν πρὸς τὸν κοιτῶνα τοῦ κόμητος, καὶ μετ' οὗ πολὺ ὁμιλίαν γινομένην ἐντὸς αὐτοῦ, πεισθεὶς, λέγομεν, ὅτι ὁ Ῥοδίνης ἐπανελθὼν ἐξώθεν, καὶ εὐρὼν τὸν

κόμητα ἐξυπνον συνωμίλει μετ' αὐτοῦ, καθυσύχασεν ὁ γέρον Νικολός, καὶ ἐπέτρεψεν εἰς τὸν μόλις συνταραχθέντα ὕπνον του νὰ τὸν κυριεύσῃ καὶ πάλιν. Ἐπὶ τινὰς στιγμὰς ἀκόμη ἡ ἀντήχησις τῆς συνδιαλέξεως ἔφθανε μέχρι τῆς ἡμιδυσμένης του ἀκοῆς, καὶ τέλος ἀπεκοιμήθη διόλου.

Τὴν δ' αὐγὴν, ἅμα ἐξυπνήσας ὁ ἀφωσιωμένος ὑπηρέτης, ἔσπευσε πρὸς τὸν κοιτῶνα τοῦ κυρίου του, καὶ ἐμβῆκεν ἡσύχως. Ἀλλ' ἐπειδὴ, ἀφ' οὗ ἐπρόσμενε στιγμὰς τινὰς, ὁ κόμης δὲν τὸν ὠμίλησεν, ἐξῆλθε κρατῶν τὴν ἀναπνοὴν του. Εἰς τὴν μεγάλην δ' αἴθυσαν ἀπήντησε τὸν Ῥοδίνην ἐξερχόμενον τοῦ δωματίου του.

— Ἐξώρας ἐπιστρέψατε χθὲς, σιὸρ Ῥοδίνη, τῷ εἶπε.

— Τῷ ὄντι ἐξώρας, Γέρον Νικολό. Ἀλλὰ τί κάμνει ὁ κόμης;

— Κοιμᾶται.

— Κοιμᾶται; Εἰπέ τῷ λοιπὸν ὅταν ἐξυπνήσῃ ὅτι τῷ ἀφῆνω ὑγείαν καὶ ἀνεχώρησα...

— Πῶς, ἀναχωρεῖτε; σιὸρ Ῥοδίνη.

— Μάλιστα, φίλε μου, διὰ μερικὰς ἡμέρας. Ἐχω ἀνάγκην.

— Καὶ δὲν προσμένετε ν' ἀποχαιρετήσῃτε τὸν Κύριον Κόμητα.

— Τὸν ἀπεχαιρέτησα χθὲς τὴν νύκτα. Δὲν ἔμπορῶ νὰ προσμείνω. Τὸ πλοῖόν ἀναχωρεῖ.

Καὶ ταῦτα εἰπὼν κατέβη, καὶ μετ' ὀλίγα λεπτὰ ἀπέπλεε.

Κατὰ τὴν αὐτὴν σχεδὸν ὥραν ἄνθρωπος ἄγνωστος παρέδωκεν εἰς τὸν συμβολαιογράφον ἐπιστολὴν ἐσφραγισμένην, καὶ ἀνεχώρησεν ἐν τῷ ἅμα. Ὁ Τάπας δὲ τὴν ἠνέωξε, καὶ εὐρὼν ἄλλο ἐγγράφον ἐγκλειστον εἰς αὐτήν, παρετήρησεν αὐτὸ μετὰ τινος ἐκπλήξεως καὶ τὸ ἐφύλαξεν εἰς τὸν κόλπον του. Μετὰ ταῦτα δὲ ἀνέγνω τὴν ἐπιστολὴν μετὰ προφανοῦς ταραχῆς.

— Μπιρμπόνε! ἀνέκραξεν ἀφ' οὗ ἐτελείωτε, καὶ ἠθέλησε νὰ σχίσῃ τὴν ἐπιστολὴν. Ἀλλ' ἅμα, μετανοήσας, ἔσυρε κρυπτὸν τινὰ συρτὸν τοῦ γραφείου του, καὶ τὴν κατέκλεισεν εἰς αὐτόν.

— Τίς ἤξεύρει, εἶπε, τί ἡμπορεῖ νὰ τύχῃ; Αἱ! καὶ σά;

(Ἀκολουθεῖ.)

ΟΛΟΙΠΟΡΙΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ.

Πρώτη.

Ἐκ Σύρου εἰς Ἀθήνας.

Κυρία μου!

Ἄν μετὰ ἑξ μηνῶν ἀπουσίαν ἐνθυμῆσθε ἀκόμη ὅτι ὑπῆρχε ποτὲ τις ἄνθρωπος ὀνομαζόμενος ὡς ὁ ὑπογεγραμμένος εἰς τὴν παρούσαν ἐπιστολὴν, ἴσως δὲν ἐλησμονήσατε ὅτι καθ' ἡν στιγμὴν ἀνεχώρει

διὰ τὴν Συρίαν καὶ Παλαιστίνην, ἤλθε νὰ λάβῃ τὰς τελευταίας διαταγὰς σας, καὶ σὰς ἐρώτησε τί θέλετε νὰ σὰς φέρῃ ἐνθύμημα;

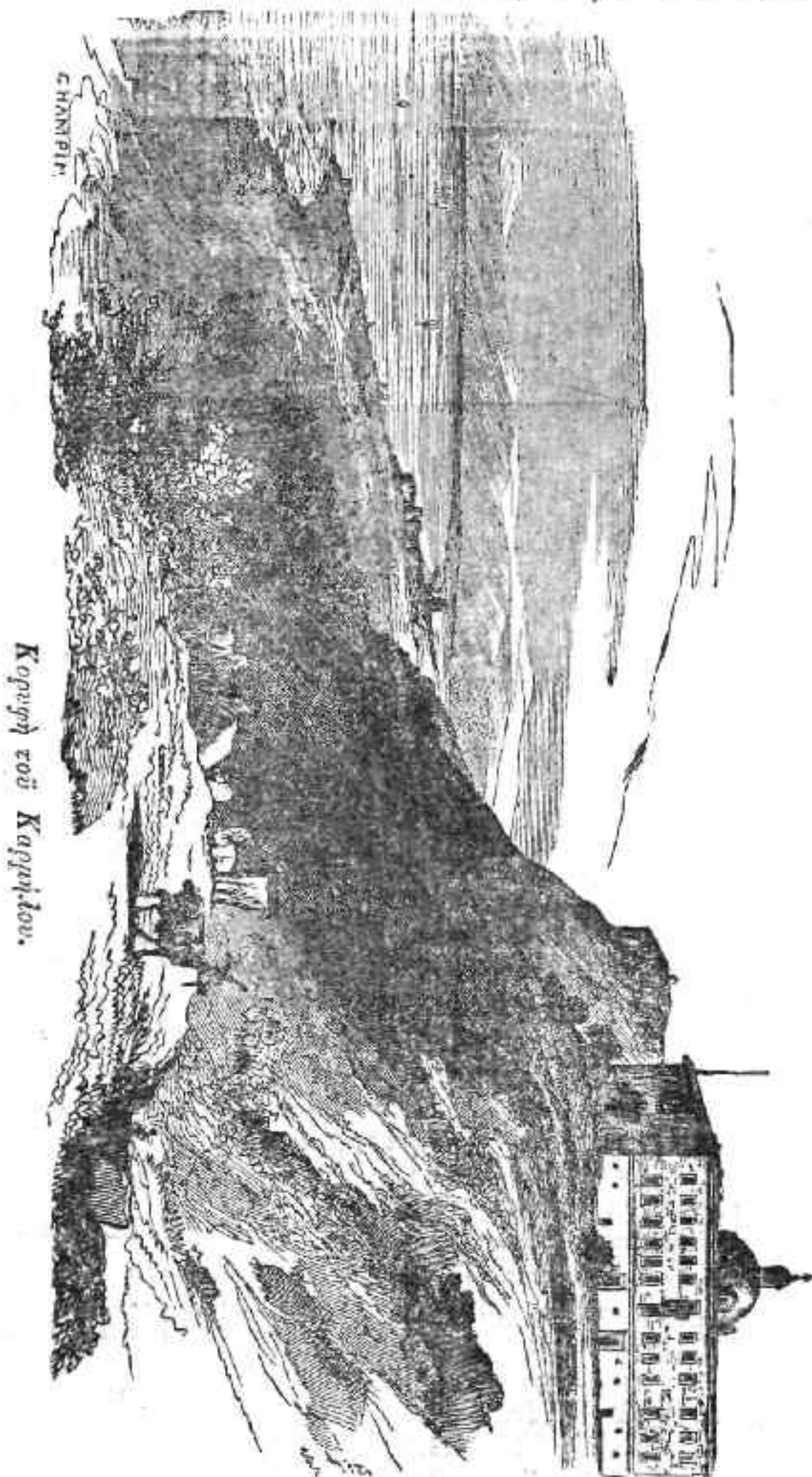
— Ἰερὰ λείψανα ἢ θρησκευτικὰ κειμήλια, εἵπατε, δὲν θέλετε νὰ δεχθῆτε ἀπὸ χειρὸς βέβηλον. Δύναμαι ὅμως νὰ σὰς φέρω κέδρους τινὰς τοῦ Λιβάνου διὰ τὸν κῆπὸν σας εἰς Κηφισίαν, ἢ πάνθηρά τινα, ἢλέοντα τοῦ Καρμήλου, ἢ ἄλλο τι σπάνιον θηρίον διὰ τὴν αὐλήν σας.

Τὸ ἐπισυνημμένον κιβώτιον περιέχει τὴν ἐπιτομήν τῆς διαταγῆς σας.

Τὰς κέδρους τοῦ Λιβάνου δὲν τὰς στέλλω, ἀλλὰ κέδρους σχεδὸν πλεονὸν δὲν ἔχει ὁ Λίβανος.

Ἐνα πάνθηρα ἤκουσα περιφερόμενον εἰς τοὺς Λιβάνους τὰς παράγας, καὶ ἐπεμψα Ἀραβὰ νὰ μὴ τοὺς συλλάβῃ. Ἀλλ' ὁ πάνθηρ συνέλαβεν αὐτὸς τὸν Ἀραβὰ καὶ τὸν ἔφαγεν.

Ἡ μόνη μου ἐλπίς ἐταλάντεύετο λοιπὸν ἐν τῇ

Κορυφή τοῦ Καρμήλου.

φυλῆς τῶν λεόντων, ἀλλὰ καὶ αὕτη ἐπέπρωτο νὰ φουσθῇ. Ἀνεχώρησα ἀπὸ τὴν Ἰώπην πεπεισμένος ὅτι ἑκατὸν βήματα δὲν θέλω προβῆ χωρὶς ν' ἀπαντήσω ἕνα τῶν ἀπογόνων τοῦ ἰσχυροτέρου τῶν θηρίων, ὃ ἐσπάραξεν ὁ Σαμψὼν, ἀλλὰ διέτρεξα μάλιστα τὴν Ἰουδαίαν καὶ τὸ πλεῖστον τῆς Γαλιλαίας, καὶ πολυλάκις ἐφθόνησα τὴν τύχην τοῦ Δανιὴλ ὅστις ἄκων εἶχε τόσῃν εἰς τὸν βόθρον τοῦ ἀφθονίαν λεόντων

ἐνῶ ἐγὼ ἕνα ἐζήτουν καὶ δὲν τὸν εὑρίσκον. Ἀπὸ τῆς πελπισίας ὅτι ἐπέστρεφον μὲ τὰς χεῖρας κενὰς, θαύρα πτόμην, πιστεύσατέ με, νὰ πνιγῶ εἰς τὴν Ἀσφαλίαν, ἂν τὰ παχέα αὐτῆς ὕδατα δὲν εἶχον τὴν ιδιότητα νὰ κρατῶσι τὰ σώματα ἐπιπλέοντα. Ἀπεφάσισα τοῦλάχιστον νὰ μὴν ἐπιστρέψω χωρὶς μετὰ τὸ θαῦμα καὶ τὸν Αἰθιόπην νὰ ἐπισκεφθῶ τελευταῖον τὸν Καρμήλον, καὶ νὰ ζητήσω τὰ θηρία ὅσα κρύπτονται καὶ

αὐτοῦ αἱ φάραγγες καὶ αἱ νάπαι.

— Ω! πῶς ὁ κόσμος ἐγήρασεν! Ἀνέβην τὸν Κάρμηλον· ἀλλ' ἐκτός τινων ἡμερωτάτων ὄνων, οἵτινες ἀχθοφοροῦντες ὠγγῶντο εἰρηνικῶς, καὶ τινῶν καμῆλων, αἵτινες ἐβόσκον ἢ ἀνεμυρικήζοντο ὀκνηρῶς, ἄλλο θηρίον δὲν ἀπῆντησα μέχρι τῆς κορυφῆς του.

Ἐδῶ τέλος ἡ τύχη μ' ὑπεμεϊδίασε, καὶ διὰ τοῦτο ἐπιτρέψατε νὰ βραδύνω τὸ βαδισμα καὶ ν' αὐξήσω τὰς διαστάσεις τῆς διηγήσεώς μου.

Ὅταν ἔρθασα εἰς τὴν Πτολεμαίδα, ἀνήγγειλα τὴν πρόθεσιν τοῦ ν' ἀναβῶ εἰς τὸν Κάρμηλον, καὶ μὴ θέλων νὰ ἐξηγήσω τὴν ἀληθῆ αὐτῆς αἰτίαν, τὴν ἐδικαιολόγησα διὰ τῆς ἐπιθυμίας τοῦ νὰ ἰδῶ τὸ ἐπὶ τῆς ἁκρας αὐτοῦ ὠκοδομημένον μοναστήριον τῶν Καρμηλιτῶν. Ἐδῶ ἄλλοτε ὑψοῦτο πανάρχαιος ἐκκλησία, σεβαστὸν καταφύγιον πολλῶν ἀλληλοδιδάχως ἀναχωρητῶν κατὰ τὸν μεσαιῶνα. Ἀλλ' ἐν 1821 τὸ περίεργον τοῦτο μνημεῖον τῆς χριστιανικῆς ἀρχαιότητος κατεστράφη εἰς τὰς ἐμφυλίου στάσεις τῶν ἐγχωρίων, καὶ ἔκτοτε ὑψώθη τὸ παρὸν μοναστήριον, μεγαλοπρεπέστατον, λίθινον διόροφον οἰκοδόμημα, ἐστεγασμένον δι' εὐρυχωρῶν δωμάτων, ἔθεν καταπληκτικὴ ἀνακαλύπτεται θέα. Πανταχόθεν φαίνονται ἀνομάλως κατιοῦσαι καὶ εἰς βαθείας φάραγγας σχιζόμεναι αἱ πλευраὶ τοῦ ὄρους· ὀπίσω δ' αὐτοῦ ἐγείρεται θρασὺ τὸ μέτωπον τοῦ Λιβάνου, ἀπέναντι δὲ στίλβουσιν εἰς τὸν ἥλιον αἱ λευκαὶ τῆς ἁκρας ἡ Πτολεμαίδος οἰκίαι, καὶ ὑπὸ τοὺς πόδας του εἰς δισχιλίων ποδῶν βάθος θραυομένη ἡ θάλασσα, ἐκτείνεται ἄχανῃς, καὶ ὄριον ἔχει τὸν ἄχανῃ οὐρανόν.

Ἐδῶ ἐκάθησα εἰς τὸ χεῖλος τοῦ κρημοῦ, τὰ βλέμματά μου ἐπλανήθησαν εἰς τὴν ἀπέραντον θάλασσαν, καὶ βαρεῖα μελαγχολία κατέλαβε τὴν ψυχὴν μου. Οἱ σύντροφοί μου ἴσταντο παρ' ἐμὲ ἀκίνητοι, καὶ τὴν σιωπὴν μου σεβόμενοι. Ἦσαν δὲ οὗτοι, εἰς μοναχὸς τοῦ Καρμήλου ὑπέργηρος καὶ θεόκωφος, καὶ εἰς Ἀραψὶν ῥακινδύτης, ἔχων τὴν ὄψιν μελανῇν, τοὺς ὀφθαλμοὺς σπινθηροβολοῦντας, καὶ δεικνύων, ὁσάκις ἤνοιγε τὸ μέγα του στόμα, διπλὴν σειρὰν ὀξυτάτων ὀδόντων ὡς τίγριδος. Σχεδὸν μοὶ ἐπῆλθεν ἡ ἰδέα νὰ σᾶς τὸν στείλω ἀντὶ τοῦ ζητηθέντος θηρίου. Τὸ ἀληθές εἶναι ὅτι ἡ θεά του μοὶ ἐφαίνετο ἔχουσα τι ἀπαίσιον, καὶ ἐμποιοῦν ἀκούσιον φόβον. Καὶ ἤξευρον μὲν ὅτι ἦτον ἀπλοῦς ὀδηγός, ἀντὶ τινων παραδῶν δεικνύων τοῦ ὄρους τοὺς στενωπούς, ἀλλ' εἰς πᾶν κίνημά του ἐνόμιζον ὅτι θὰ ἰδῶ ὑπὸ τὸν βραχύν του μανδῦαν προκύπτουσαν μακρὰν μαχαίραν δολοφόνου.

Οἱ σύντροφοί μου οὗτοι ἐξήγουν ἴσως τὴν βαρυθυμίαν μου ὡς ποιητικὴν ἔκστασιν. Ἀλλ' ἂν ἔβλεπον εἰς τὸ βάθος τῆς καρδίας μου, θὰ ἐγνώριζον ὡς ἀληθῆ τῆς αἰτίας, ὅτι εἶχον φθάσει εἰς τὸ τέρμα τῆς ὁδοπορίας μου, χωρὶς νὰ δυνηθῶ νὰ ἐκπληρώσω τὴν παραγγελίαν σας. Εἰς τελευταίαν ἀπόπειραν λοιπὸν ἀπετάθην πρὸς αὐτοὺς, δηλαδὴ πρὸς ἐκεῖνον ἐξ αὐτῶν ὅστις ἤκουε, καὶ ἀποφεύγων νὰ προδώσω καθαρῶς τὴν ἰδέαν μου, ἐρώτησα ἂν δὲν ὑπάρχωσι σπήλαια εἰς ἐκεῖνο τὸ ὄρος.

— Μάλιστα, μοὶ ἀπεκρίθη ὁ Ἀραψ, σπήλαιον ὑπάρχει, τὸ Σχολεῖον τῶν προφητῶν.

— Τὸ σχολεῖον τῶν προφητῶν! ἀνέκραξα. Καὶ εἶναι ἀληθές σπήλαιον;

— Σπήλαιον βαθὺ καὶ πλατὺ καὶ σκοτεινὸν καὶ ὠραῖον, μοὶ εἶπεν ὁ Ἀραψ με ἐμφαντικὸν τόνον τῶν ξεναγῶν.

— Ἀγαθὴ τύχη, εἶπα κατ' ἐμαυτόν. Ἐκεῖ θὰ κατοικήσω, ἡ οὐδαμοῦ τῆς Συρίας.

Καὶ ἐζήτησα νὰ ἐπισκεφθῶ τὸ σπήλαιον.

Δὲν ἤξεύρω πῶς ὁ Ἀραψ διεδήλωσε τὴν πρόθεσίν μου εἰς τὸν κωφὸν μοναχόν, ἀλλ' ἤρχισαμεν καὶ οἱ τρεῖς νὰ καταβαίνομεν τὴν δυτικὴν τοῦ ὄρους πλευρὰν πρὸς τὴν θάλασσαν. Ἡ καθόδος σκολιὰ, ἀπότομος καὶ τραχεῖα, κρύπτεται πολλάκις ὑπὸ θάμνους ἀγρίας συκῆς καὶ ἀμπέλου, ἡ ὀλισθηρὰ κατέρχεται ἐπὶ τοῦ κώπου ἐπικινδύνων κρημνῶν. Ὅλος δὲ τοῦ ὄρους ὁ χαρακτήρ εἶναι ἀγρίος καὶ μελαγχολικός, καὶ οὐδὲν ἀντικείμενον φαιδρύνει τὴν λυπούσαν τῆς σκηνογραφίας γυμνότητα.

Καθ' ὅσον δὲ κτηρηγόμεθα, ὁ μοναχός, τόσῳ ἀφειδέστερος λόγων ὅσῳ ἦττον ἤκουε τοὺς τῶν ἄλλων, μοὶ διηγείτο, καταστρέφων καὶ τὰς τελευταίας περὶ λεόντων ἐλπίδας μου, ὅτι εἰς τὸ σπήλαιον τοῦτο εἶχον κατοικήσει οἱ προφῆται Ἡλίας καὶ Ἐλισαῖος, καὶ ὅτι ἐνταῦθα συνῆγον τοὺς μαθητάς των καὶ τῶν προφητῶν ταὺς υἱοὺς καὶ τοὺς ἐδίδασκον, ὅχι, ὡς εἰς τὰ ἡμέτερα διδασκαλεῖα, τὰ παρελθόντα, ἀλλὰ τὰ μέλλοντα.

Τὴν ἡμέραν τοῦ Πάσχα, μοὶ ἔλεγε, συνέρχονται εἰς τὸ θαυματουργὸν σπήλαιον Ἕλληνες, Φράγιοι, Ἀρμένιοι, ὡς καὶ Ὀθωμανοί, πλῆθος φανῶν κρεμαμένων ἐκ τῆς ὀροφῆς διασκεδάζουσι τότε ἐπ' ὀλίγας ὥρας τὸ αἰώνιον αὐτοῦ σκότος, καὶ ὄλοι, ὁμόφυλοι καὶ ἀλλόφυλοι, ἀρύονται μετὰ εὐλαθείας τὸ χιόνος ψυχρότερον ἀγίασμα ἐξ ὁπῆς ἦτις κατὰ τὸν μυχὸν αὐτοῦ κατέρχεται πρὸς τὰ σπλάγχνα τοῦ ὄρους, πίνουσιν ἢ λαβύνται ἐξ αὐτοῦ, καὶ κατὰ τὸ μέτρον τῆς πίστεώς των αἰσθάνονται τῆς χάριτός του τ' ἀποτελέσματα· καὶ ἤρχισεν ἔπειτα τὸν κατάλογον τῶν ἐτησίων θαυμάτων, ὅσων ἡ παράδοσις διατηρεῖται εἰς τὸ μοναστήριον.

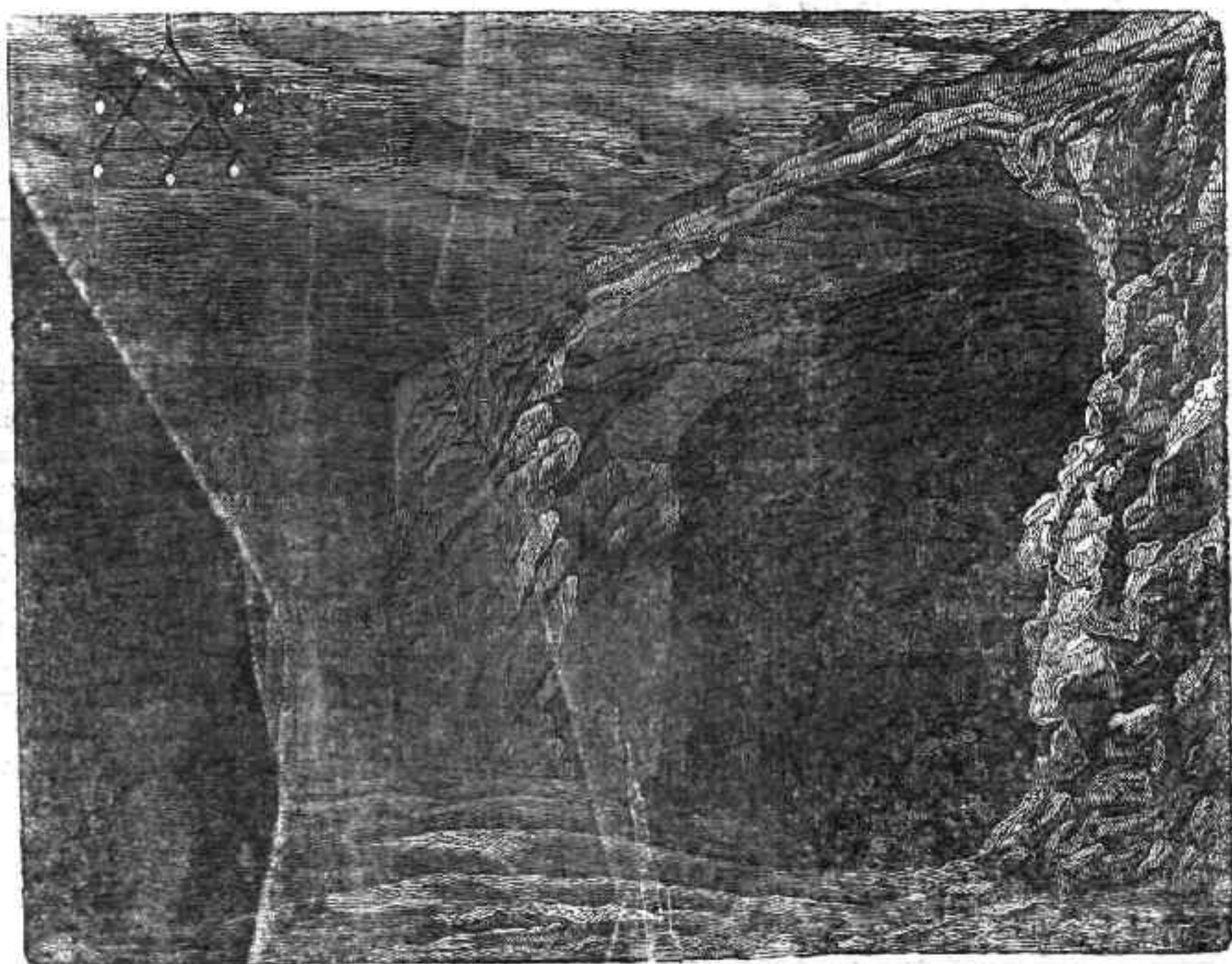
Οὕτω διασκεδάζων τῆς ὁδοῦ τὴν μονοτονίαν, μεῶδηγῃσε μέχρι τοῦ σπηλαίου. Ἡ θεά αὐτοῦ ἦτον ὅλως διάφορος ἀφ' ὅ,τι ἐφανταζόμην. Ἐνόμιζον ὅτι θὰ ἰδῶ κἀνέν τῶν φυσικῶν ἐκείνων χασμάτων ἅτινα κατέρχονται βιθέως εἰς τῆς γῆς τὰ ἔγκατα, παριστῶντα, ὡς κόσμον κατεστραμμένον, βράχους ἀτάκτως σεσωρευμένους ἢ μετεώρους κρεμαμένους ἐκ τῆς ὀροφῆς, καὶ πολυμόρφους σταλακτίτας στίλβοντας ὡς ὑπογείους ἀδαμαντίνους στοάς. Ἐξ ἐναντίας τὸ σπήλαιον τοῦτο εἶναι προϊόν τῆς τέχνης, ἔχει τοὺς τοίχους λείους καὶ καθέτως λελαξευμένους, καὶ τὴν ὀροφὴν ὀριζόντιον, ὑπόγειος θάλαμος πεντήκοντα ποδῶν μήκους, ὕψους δὲ τριάκοντα, ἀνορυχθεὶς ἴσως ἄλλοτε, εἰς λησμονηθείσας ἡμέρας, ὡς μέγιστος τάφος βαθυπλούτου οἰκογενείας.

Φαίνεται ὁμῶς ὅτι ἡ τέχνη ἐδοθήθη καὶ συνεπλήρωσε μόνον τὴν φύσιν, διότι κατὰ τὴν μίαν αὐτοῦ γωνίαν τὸ χειροποίητον σπήλαιον ἀπολήγει εἰς σκοτεινὸν βόθρον βυθιζόμενον εἰς τὴν γῆν, καὶ περιέχοντα τὸ Ἀγίασμα. Ἐνταῦθα θέτει ἡ παράδοσις τὸ μυστηριώδες διδασκαλεῖον τῶν προφητῶν.

Τὸ ἐντὸς αὐτοῦ ἐπικρατοῦν σκότος ἦτον μέγα, καὶ μόλις διὰ τῆς στενῆς θύρας εἰσδύουσα τοῦ δύνοντος ἡλίου ἀκτὶς, καθίστα ὁρατὸν τὸ ἀμφίβολον τῶν ἀντικειμένων περίγραμμα. Δι' ὃ ὅταν ἐξήλθομεν μετ' ὀλίγον, ἔχοντες ἀπέναντί μας ἀκάλυπτον τοῦ ἡλίου τὸν δίσκον, τόσον σφοδρῶς συνεστάλησαν τὰ ὀρατικὰ νῦνά μου, ὥστε εἶχομεν σχεδὸν ἀναβῆ εἰς τὸ μοναστήριον, καὶ ἀκόμη δὲν διέκρινον ἄλλο ἀπὸ τὸν φλογερὸν κύκλον, ὃν τὸ φῶς εἶχεν ἐντυπώσει εἰς τὰς κόρας τῶν ὀφθαλμῶν μου. Ἀλλὰ τέλος, καθ' ἣν στιγμὴν εἰσρηχόμεθα διὰ τῆς μεγάλης πύλης τοῦ μοναστηρίου, ἀρχίσας ν' ἀναδλέπω, παρετήρησα ἀντικείμενόν τι παράδοξον ἀνερπόμενον εἰς τὸν μυχὸν τοῦ Ἀραβῶς. Κατ' ἀρχὰς τὸ ἐνόμισα σκῦραν με-

τρίου ἀναττήματος, ἔχουσαν ἐνὸς ποδὸς μῆκος. Ἀλλὰ δεύτερον βλέμμα μ' ἔπεισε περὶ τοῦ ἐναντίου Ἡ κεφαλὴ τοῦ ζώου ὀγγώδης, τετράγωνος, πυραμιδοειδής, ἀπολήγουσα εἰς ῥύγχος ὀξὺς, καὶ ἔχουσα δύο ἀκωκὰς ὀττεώδεις προεχούσας ὑπὲρ δύο ὀρθαλμοὺς ἐσχηματισμένους ὡς τηλετόπια, δὲν ἦτον κεφαλὴ σαύρας, καθὼς οὔτε τὸ ὀπισθοκράνιον, περατούμενον εἰς τετραγωνικὸν λόρον, κοῦτε ὁ τράχηλος ὀγγούμενος κήτωθεν εἰς παράδοξον βρογχοκήλην, οὔτε τέλος τὸ νῶτον κυρτούμενον ὡς τροπὴς πλοίου. Τὸ χρῶμά του ἄλλως ἦτον μελανοπράσινον.

Ἡ πλωσα ἐπομένως τὴν χεῖρα πρὸς τὸ παράδοξον τοῦτο ζῶον, ἀλλ' ὡς ἤσθάνθην τὴν ἀφὴν τοῦ ψυχροῦ σώματός του, τὴν ἀπέσυρα φρικτῶν ἐν τῷ

Διδασκαλεῖον τῶν Προφητῶν.

ἄμα, διότι ὁμολογῶ, κορία μου, ὅτι αἰσθάνομαι στυγερὰ ἀποτροπὴν πρὸς πᾶν τὸ ἔρπον.

Ὁ Ἀραβὺ μου ὅμως, ἀπηλλαγμένος τῶν τοιούτων ἀδυναμιῶν, ἅμα τὸ εἶδε, τὸ συνέλαβεν ἐκ τῆς οὐρᾶς, ἥτις κατὰ τοῦτο διέφερεν ἀπὸ τὴν τῆς σαύρας, ὅτι συνεσπειροῦτο κυκλικῶς κάτωθεν, καὶ μοὶ τὸ παρουσίαζε.

Τότε δὲ εἶδα ἐκπληττόμενος ὅτι τὸ δαιλὸν ζῶον ἀπὸ τὸν τρόμον του διὰ τὴν αἰωνηδίαν αἰχμαλωτίζειν του, μετέβαλεν αἰῶνης χρῶμα, καὶ ἀπὸ πραεῖντος ἐγένε λευκοκίτρινον.

— Χαμαιλέων! Ἀνέκραξα ἀμέτῳς καὶ διὰ νὰ παιθῶ, παρετήρησα τοὺς πόδας. Τῷ ὄντι αὐτοὶ εἶχον ἀνά πέντε δακτύλους, δίχα διηρημένους ὡς δύο

προσγύλας λαβίδας πυράγρας, ἀνὰ δύο καὶ τρεῖς εἰς ἕκαστον πόδα. Ἀλλ' εἰς μὲν τοὺς ἐμπροσθίους οἱ δύο εἶσι πρὸς τὰ ἔξω καὶ οἱ τρεῖς πρὸς τὰ ἔσω, τ' ἀνάπαλιν δὲ εἰς τοὺς ὀπισθίους.

— Χαμαιλέων! ἐπανελάθον, πεισθεὶς ἐκ τῆς παρατηρήσεως ταύτης.—Εἴκοσι παράδας σοὶ δίδω εἰς αὐτὸ τὸ ζῶον, εἶπον εἰς τὸν Ἀραβί. Μοὶ τὸ δίδεις;

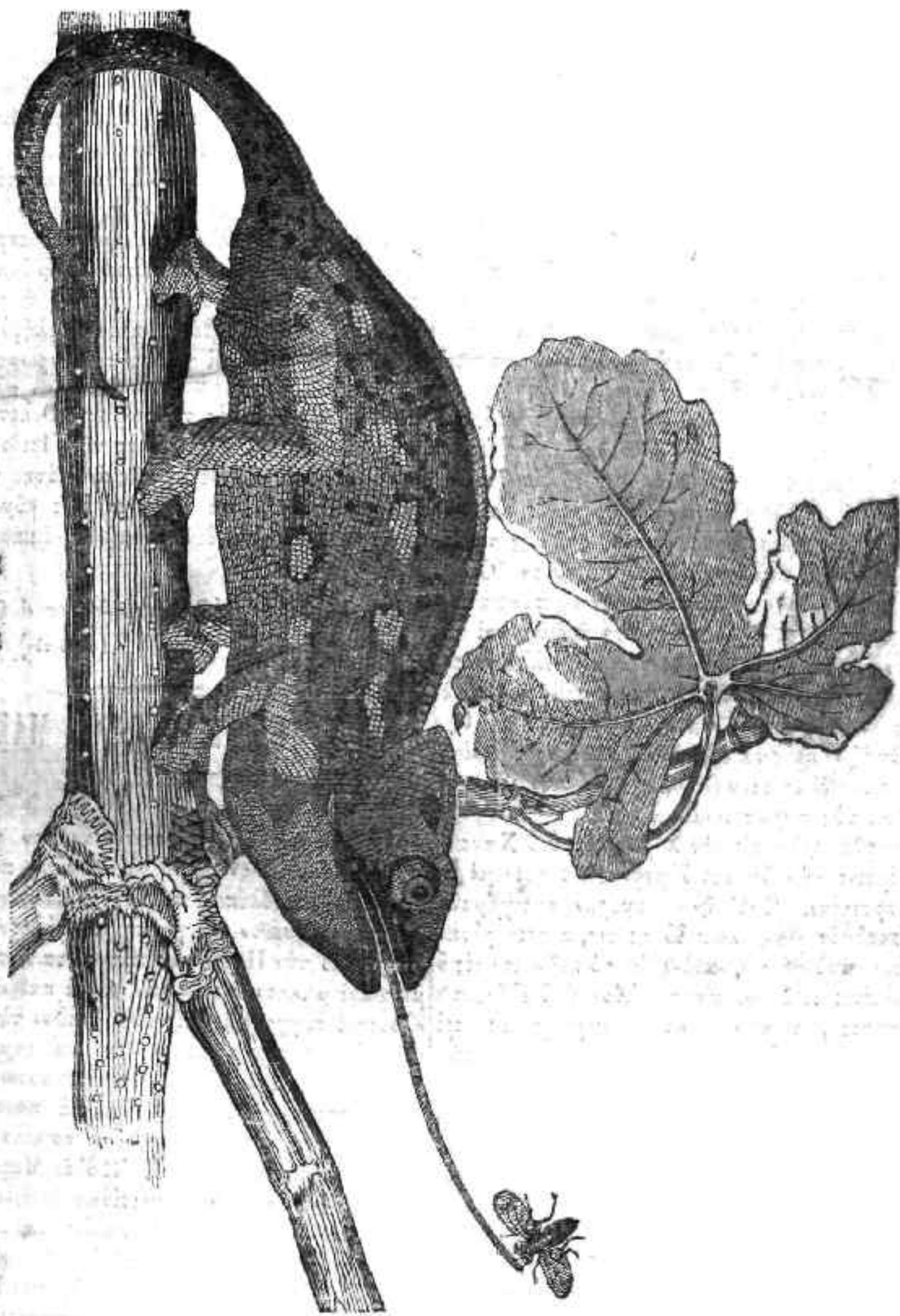
— Λάβε το, εἶπεν ἐκεῖνος.

Ἀλλ' ὁ ἄλλος μου σύντροφος, ὁ μοναχὸς, ὅτε ὀλιγώτερον ἤκουε, τόσω μᾶλλον ἐβλεπεν. Ὅθεν χωρὶς νὰ ἐννοήσῃ οὐδὲ λέξιν τοῦ προφορικοῦ συμβολαίου μας, ἤρκατε τὸν χαμαιλέοντα, ἐξηγῶν εἰς τὸν Ἀραβὰ ὅτι τὸ σπηλαῖον ἦτον τοῦ μοναστηρίου, καὶ ὅλα τὰ ἐν τῷ σπηλαίῳ ἰδιοκτησίᾳ τῶν κυρίων τοῦ

Μοναστηρίου. Αἱ διαμαρτυρήσεις τοῦ Ἀραβὸς καὶ αἱ ἐξηγήσεις μου δὲν ἔφθασαν εἰς τὸ ἀπαθὲς τύμπανον τοῦ μοναχοῦ, καὶ ἀντὶ νὰ διευκολύνωσι, συνέχισεν ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον τὴν ὑπόθεσιν, ὥστε πρὸς μεγίστην μου θλίψιν ἠναγκάσθην νὰ παραιτηθῶ τοῦ Χαμαιλέοντος.

Μετὰ δύο ἡμέρας περιερχόμενος εἰς τὴν προκυμαίαν τῆς Πτολαμαίδος, ὅπου περιέμενον τὴν ἡμέ-

ραν τοῦ ἀπόπλου μου, εἶδα αἶφνης ἐμπρὸς μου τὸν Ἀραβὰ τοῦ Καρχήλου. Ἐλθὼν δὲ πρὸς ἐμὲ ὄμξα μὲ ἀνεκάλυψε, μὲ προσεκίνησεν ἐδαριντίως, καὶ λαβὼν ὑπὸ τὸν μανδύαν τοῦ βυπαρὸν βινόμακτρον, τὸ ἐξεδίπλωσεν. Εἰς τὸ βινόμακτρον ἐκρυμὰτο ὁ Χημαιλέον, ἐρυθρὸς ὡς ῥόδον ἀπὸ τὴν εὐχαρίστησιν διὰ τὴν ἀπαλότητα τῆς κλίνης του καὶ τὴν θερμότητα τοῦ κόλπου τοῦ Ἀραβῶ.

Χαμαιλέον

Νομίζας τότε ὅτι ὁ Ἀραβὺ εἶχεν ὅπως δὴποτε ἐξηγήσει εἰς τὸν Μοναχὸν πόσῃ ἐπιθυμίᾳ εἶχον ν' ἀποκτήσω τὸν Χαμαιλέοντα, καὶ ὅτι ὁ μοναχὸς μοι τὸν ἐπρόσφερεν, ἔλαβον ἀπὸ τὸ βαλάντιόν μου ἓν φλωρίον καὶ τὸ ἔδωκα εἰς τὸν Ἀραβὰ.

— Εἴκοσι παράδες μὲ χρωστεῖς, μοι εἶπεν αὐτός. Ὅχι περισσότερα.

Τῷ ἔδωκα λοιπὸν τοὺς εἴκοσι παράδες ἐν ᾧ ἔμως

ἀνεχώρει, ἐτυλλογίσθην ὅτι ὤφειλον νὰ γράψω δύο λέξεις πρὸς τὸν μοναχὸν καὶ νὰ τὸν εὐχαριστήσω. Ἀνεκάλεσα ἐπομένως τὸν Ἀραβὰ καὶ τῷ εἶπα τοῦτο. Αὐτὸς δὲ μὲ ἤκουσε σοβαρῶς καὶ δὲν ἀπεκρίθη.

Ἐγραψα λοιπὸν τὴν ἐπιστολήν μου, τὴν ἐστράφησα καὶ τὴν ἔδωκα εἰς τὸν Ἀραβὰ, ὅστις τὴν ἔλαβε, τὴν ἀνῆψεν εἰς τὴν καπνοσύριγγά του, καὶ τὴν ἔκαυτε.

— Ὁ μοναχὸς τοῦ Καρχήλου, μοι εἶπεν εἶναι,

εἰς τὸν οὐρανόν. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον πρέπει νὰ τῷ στείλῃς τὴν ἐπιστολήν σου.

— Ἀπέθανεν ὁ ἀγαθὸς ἐρημίτης! ἀνέκραξα τεθλιμμένος.

— Ἔχεις ὅμως τὸν χαμαιλέοντα! Καὶ ἀπῆλθε.

Τὴν ἐπαύριον ὁδοιπὸρος ἄραρε τὴν ἀγγελίαν εἰς τὴν Πτολεμαῖδα ὅτι γέρων τις μοναχὸς τοῦ Καρμήλου ἐδολορονήθη ὑπὸ Ἀραβὸς ἐνῶ ἐκοιμᾶτο. Τὸ δ' ἐγκλήμα τοῦτο ἐφάνετο ἀκατανόητον, διότι οὔτε εἰς τὸ καλλίον τοῦ δολορονηθέντος οὔτε εἰς τὸ μοναστήριον δὲν ἐγίνε καμμία κλοπή.

Διὰ νὰ μὴ διατεθῇτε ὅμως ὀργίλως κατὰ τοῦ προστατευομένου μου, καὶ νὰ μὴ νομίσῃτε ὅτι ὑπὸ ἀπιστίας οἰωνοῦς τὸν ἀπέκτετα, σπεύδω νὰ προσθέτω ὅτι ἡ πληγὴ τοῦ μοναχοῦ ἀπεδείχθη ἀκίνδυνος, διότι ἡ μάχαιρα εἶχεν ὀλισθήσει ἐπὶ τοῦ σταυροῦ ὃν ἐφόρει κραμαμένον εἰς τὸ στήθος του.

Ἀφ' οὗτου ἀπέκτετα τὸν Χαμαιλέοντα ἥμην πλήρης χαρᾶς, καὶ ἑτοιμὸς πλέον διὰ τὸν ἀπόπλουν. Ὁ σκοπὸς τῆς περιοδείας μου εἶχεν ἐκπληρωθῇ. Καὶ ἂν δὲν θελήσῃτε νὰ θεωρήσῃτε τὸν Χαμαιλέοντά μου ὡς ἐκ τῆς γενεᾶς τῶν λεόντων, δὲν δύνασθε ὅμως ν' ἀρνηθῇτε ὅτι εἶναι θηρίον τοῦ Καρμήλου, καὶ ἐκ τῶν περιεργωτάτων μάλιστα. Προσδιορίζων αὐτὸν δι' ὑμᾶς, φαντάζεσθε πόσας περιποιήσεις τῷ ἐθαψίλευον. Εἰς τὸν ἴστον τοῦ πλοίου εἶχον προσηλώσει μέγαν κλάδον συκῆς, καὶ εἰς αὐτὸν συνήθως ἀνῆρπε, πρασινώτερος ἀπὸ τῆς συκῆς τὰ φύλλα, ὅταν ἤθελε νὰ θερμανθῇ εἰς τὸν ἥλιον. Ὅταν πρὸς τὸ ἐσπέρας τὸν συνελάμβανον διὰ νὰ τὸν κατακλείσω εἰς τὸ κιβώτιόν του, ὠργίζετο ἀκόμη, καὶ τὸ χροῶμά του ἐγίνετο φαιδὸν ὡς τῆς τέφρας. Ἀλλὰ τέλος τόσον ἐξημερώθη, ὥστε εἰς τὴν χειρὰ μου πολλάκις καθήμενος, παραδίδετο εἰς τὴν ἀλώαν παιδιὰν τῆς θήρας, σφενδονίζων πρὸς τὰ ἔξω τὴν λεπτήν, τριποδιαίαν του γλῶσσαν, ἐλαστικὴν ὡς σιδηροῦν ἐλατήριο, καὶ συνελάμβανε τὰς παραπετωμένας μυῖας.

Οὕτως ἐφθάσαμεν εἰς τὴν Σύρον, ὅπου ὁ Χαμαιλέον ὑπέμεινε τὴν δεκαπενθήμερον κάθαρσιν μὲ τὴν ῥωϊκὴν καρτερίαν. Καθ' ἣν ὁ ἡμέραν ἐξηρχόμεθα τοῦ λοιμοκαθαρτηρίου, λωποδύτης τις, παρεισφύσας μεταξὺ τῶν ἀχθοφόρων, καὶ ἰδὼν τὸ κιβώτιον εἰς ὃ εἶχον ἐγκλείσει τὸ ζῶον, καταστίλβον ἀπὸ ἐλέφαντα καὶ ἀλάβαστρον, κρίνων δ' ἐκ τοῦ περιέχοντος περὶ τοῦ περιεχομένου, ὠφελήθη ἀπὸ τὴν σύγχυσιν τῶν μετακομίσεων, ἤρπασε τὸ κιβώτιον, καὶ ἀπῆλθε.

Φαντασθῆτε τὴν ἀπελπισίαν μου, ὅταν ἀνεκάλυψα τὴν κλοπὴν. Ὀλίγον ἐλείψε νὰ ἐπιβιδασθῶ εἰς τὸ πρῶτον εἰς τὴν Συρίαν ἀποπλέον ἀτμόπλουν, ἂν μόνον ἤξευρον ὅτι τὸ σπήλαιον τοῦ Καρμήλου εἶχε καὶ ἄλλον Χαμαιλέοντα.

Κατηρῆς λοιπὸν εἰσερχόμεν ἐν τὴν Ἑρμούπολιν, ὅταν εἰς τὴν πρώτην αὐτῆς γωνίαν παρετήρησα ῥυπαρὸν μεϊράκιον, κρατοῦν εἰς χειρὰς του κιβώτιον μεγίστην ὁμοιότητα ἔχον μὲ τὸ ῥοδικόν μου, καὶ ἀσχολούμενον νὰ τὸ ἀνοίξῃ. Ἐνῇδημα, καὶ τὸ εἶχον συλλάβει ἀπὸ τὸ αὐτίον. Κατὰ τὴν αὐτὴν στιγμὴν τὸ κιβώτιον εἶχεν ἀνοίξει, καὶ ὁ Χαμαιλέον ἐπρότεινε ζωηρῶς τὴν κεφαλὴν, καὶ ἐξετόξευσε τὴν γλῶσσάν του, ἀνυπόμονος νὰ τείνῃ ὀλίγον τὰ ἐκ τῆς αἰχμαλωσίης νεναρκωμένα του μέλη. Ὁ δὲ παῖς, ἐντρομος

διότι ἀνεκάλυφθη, καὶ φρίξας εἰς τὴν θέαν τοῦ θηρίου δ' ἀνεκάλυψεν, ἐβόησε βιαίως τὸ κιβώτιον κατὰ γῆς, καὶ ἐδόθη εἰς φυγὴν, ἣν ἀνιχαίτισε μόνος ὁ ἀστυνομικὸς φύλαξ, ὅστις τὸν συνέλαβεν.

Ὁ δυστυχὴς Χαμαιλέον μου ἐξ ἐναντίας ἔμεινεν ὡς νεκρὸς κατὰ γῆς, ἔλος κατατεθορυδημένος ἀπὸ τὴν αἰφνηδίαν σωκίνησιν. Ἡ δμοίαν δὲν ἐνθυμεῖτο εἰς ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ζωῆς του, καὶ τὸ χροῶμά του ἠλλοιώθη ἀμέσως εἰς σιδηρόφαιον, ὥστε καὶ ἐγὼ ἐνόμισα ὅτι παρευσκόμην εἰς τὰς τελευταίας στιγμὰς του, καὶ ὅτι δὲν μοὶ ἔμενεν εἰμὴ ν' ἀραιώσω τὸ δέρμα του, ἄχρουν τοῦ λοιποῦ, καὶ ἀναλλοιώτον ἀπὸ τῆς ψυχικᾶς του κινήσεως, εἰς τὴν Ἑταιρίαν τῆς Φυσικῆς ἱστορίας διὰ τὸ Μουσεῖόν της.

Τὸν ἔλαβον ὅμως ἀπὸ τοῦ ἐδάφους καὶ τὸν ἐθέρμανα εἰς τὰς χειρὰς μου, ἂν καὶ ὀλίγην ἔχων ἐλπίδα τῆς ἀναβιώσεώς του. Ἀλλ' ἐνῶ ἔκαμνε τὸν νεκρὸν, καὶ μία μυῖα, εἰς τὴν ἀκίνησίαν του παποθυῖα, ἤλθε καὶ ἐκάθισεν ὡς τρεῖς πόδας μακρὰν του, αἶφνης ἡ γλῶσσά του ἐξετοξεύθη ὡς ταχύ βέλος, καὶ συνελήφθη ἡ μυῖα. Ἐκτατα ἐπανήλθον οἱ γλωροὶ τοῦ χρωματισμοῦ, καὶ σήμερον, ὅτε σὰς τὸν πέμπω, θαλάμι ἐν πλήρει υγείᾳ, πράσινος ὡς καθαρὸς σμύραγδος. Θίλετε δὲ βλέπετε ἐπιστιλβούσας ἐπ' αὐτοῦ ὅλας τῆς Ἰριδος τὰς χροιάς, ὅπερ εἶναι ἡ ἐνδείξις τῆς ἀνωτάτης ψυχικῆς του ἀγαλλιᾶσεως, ὅσας ἀξιοῦται ἐνὸς εὐμενοῦς βλέμματός σας, ὁποῖον δὲν τολμᾷ νὰ ἐπικαλεσθῇ ὑπὲρ ἐαυτοῦ.

Ὁ ταπεινότατος δοῦλός σας.

(κατὰ τὸν) H. B.

II ΕΝ ΜΑΡΑΘΩΝΙ ΜΑΧΗ.

Ὑπὸ K. II.

Αἰσθάνομαι ὅτι τὸ ἀπρηχαιωμένον τοῦτο ὄνομα δὲν εἶναι ἐπιτήδειον εἰς τὸ νὰ δελεάσῃ πολλοὺς ἀναγνώστας· καὶ βλέπω πάντα τὸν διώκοντα νεώτερόν τι ἐτοιμαζόμενον νὰ γυρίσῃ τὸ φύλλον καὶ νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τὴν Πανδώραν πράγματα ἥττον τετριμμένα καὶ μᾶλλον περίεργα. Ἀλλὰ καθὼς ὑπάρχουσι κλασικοὶ συγγραφεῖς εἰς τῶν ὁποίων τὴν ἀνάγνωσιν εὐχαρίστως ἐπανερχόμεθα ἐκ διαλειμάτων, ἀφοῦ κορεσθῶμεν ἀπὸ τοὺς νεωτέρους· οὕτως ὑπάρχουσι καὶ κλασικὰ γεγονότα, ἄξια διὰ παντὸς σπουδῆς καὶ μελέτης, ὅσα μεγάλα, ὅσα ποικίλα καὶ ἂν ᾖναι τὰ περὶ ἡμᾶς συμβαίνοντα. Ἡ δ' ἐν Μαραθῶνι μάχη εἶναι ὄχι μόνον ἐκ τῶν κρισίμων ἐκείνων, ὡς πρὸς τὴν τύχην ἔθνους ἔλου, ἢ, καθὼς λέγουσι πολλοί, τῆς ὅλης ἀνθρωπότητος γεγονότων· εἶναι πρὸς ταῦτοις γεγονὸς τὸ ὅποιον ἐκ νεαρᾶς μὲν ἡλικίας πάντες ἀκούομεν καὶ διδασκόμεθα, γηράσκομεν δὲ χωρὶς νὰ ἐννοήσωμεν ἐντελῶς καὶ χωρὶς νὰ ἐκμάθωμεν.

Τίς τῶνόντι δὲν ἠξέυρει ὅτι, ἐν ἔτει 490 πρὸ Χρ., 20 ἢ 30, κατ' ἄλλους δὲ 50 ἢ 60, μυριάδες βαρβάρων ἐπῆλθον ἀπὸ τῆς Ἀσίας διὰ νὰ τιμωρήσωσι τοὺς συνδραμόντας τὴν Ἰωνικὴν ἐπανάστασιν Ἑρετριεῖς καὶ Ἀθηναίους, καὶ ἐκυρίευσαν μὲν τὴν Βρέτριαν, κατετροπώθησαν δὲ ἔπειτα εἰς Μαραθῶνα